

Försäljning av mikrobläkemedel för djur minskade i flera länder

Europeiska Läkemedelsmyndigheten EMA har samlat in data om förbrukningen av veterinärmedicinska mikrobläkemedel sedan 2010 (ESVAC-project). [Den senaste rapporten som gäller 2015](#) innehåller information från 30 länder. Grekland är med för första gången.

Uppgifterna grundar på försäljningen av förpackningar av veterinärmedicinska läkemedel i proportion till mängden viktigaste produktionsdjurarter. Försäljningsuppgifterna har i regel fått från läkemedelspartihandlarnas och apotekens statistik. Många läkemedelspreparat kan användas på flera djurarter och därför erhålls uppgifterna inte per djurart utan de rapporteras enligt läkemedelsgrupp och läkemedelsform.

Antalet djur har tagits i beaktande

För att förbrukningen av mikrobläkemedel under olika år ska kunna jämföras bör försäljningen ställas i proposition till antalet djur. I beräkningen av populationskorrigeringsenheten (population correction unit, PCU) som tillämpas i ESVAC-projektet har de viktigaste produktionsdjurarterna och djurhandeln mellan länderna tagits i beaktande. Det finns inte täckande statistik över antalet sällskapsdjur (hund, katt) och därför tas de inte med i beräkningarna. På motsvarande sätt har konsumtionen av tablett dragits av från totalförsäljningen, eftersom de nästan enbart används för sällskapsdjur.

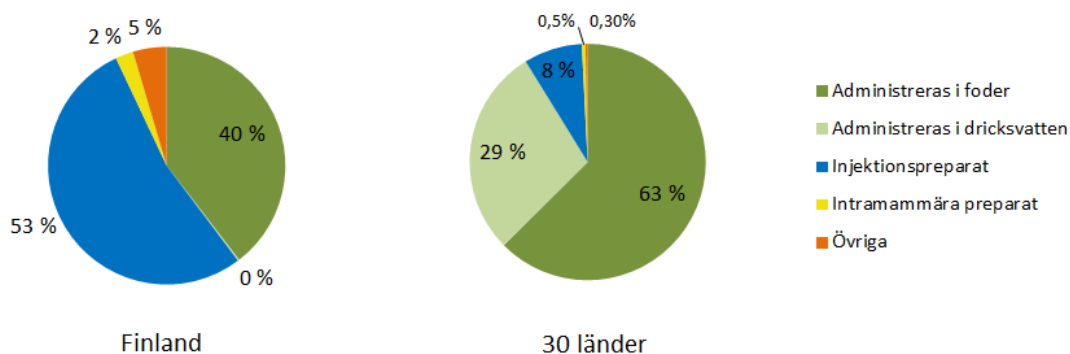
En PCU motsvarar cirka 1 kg, men det gäller att komma ihåg att detta är en fullständig teknisk enhet. I rapporten presenteras försäljningen av mikrobläkemedel i milligram aktivt ämne per populationskorrigeringsenhet (mg/PCU) och i relativa andelar av totalförbrukningen. En detaljerad beskrivning av populationskorrigeringsenheten ingår i [den första ESVAC-rapporten](#). Då resultaten granskas bör man speciellt beakta att fördelningen av produktionsdjurarter varierar betydligt i olika länder. Konsumtionstrender bör därför i första hand betraktas per land, även om det inte går att undvika inbördes jämförelser av de olika länderna.

Stora variationer i totalförsäljningen och valet av administrationssätt

Totalförsäljningen per land var 3 - 434 mg/PCU, dvs. skillnaden mellan den största och minsta försäljningen var över hundrafaldig. Den populationskorrigerade förbrukningen i Finland år 2015 var 20 mg/PCU d.v.s. med europeiska mått används mikrobläkemedel för produktionsdjur hos oss i liten skala.

I de sammanräknade resultaten administrerades den överlägset största delen mikrobläkemedel till djurgrupperna blandade med fodret eller dricksvattnet (91 %) (diagram 1.). Andelen injektionspreparat var 8 procent och övriga läkemedelspreparat under 1 procent. I Finland användes mest injektionspreparat (53 %). Andelen läkemedel för gruppmedicinering var 40 %. Andelen läkemedel för gruppmedicinering i Finland har ökat under de senaste åren, men ändå behandlades i de flesta fall djurindivider, medan man i Europa behandlade djurgrupper.

Diagram 1. Försäljning av mikrobläkemedel för produktionsdjur enligt administreringsätt i Finland och 30 länder i Europa år 2015 (EMA/ESVAC 2017). Övriga: preparat för oralt bruk som inte administreras i foder eller dricksvatten och intrauterina preparat.

I Europa var de mest sålda läkemedelsgrupperna tetracykliner (33 procent), penicilliner (25 procent) och sulfonamider (12 procent). I Finland var de mest sålda läkemedelsgrupperna penicilliner (46 %), sulfonamider (23 %) och tetracykliner (21 %).

Kritiskt viktiga mikrobieläkemedel

Försäljningen av kritiskt viktiga mikrobiella humanläkemedel (WHO:s lista critically important antimicrobials, CIA), det vill säga 3:e och 4:e generationens kefalosporiner, fluorokinoloner och makrolider varierade mycket mellan länderna. I Finland används betydligt mindre mängder av dessa än i Europa i snitt (tabell 1.).

	Variation mellan 30 länder	Finland
Totalförsäljning	3 – 434	20
3:e och 4:e generationens kefalosporiner	0 – 0,6	0,01
Fluorokinoloner	0 – 9,5	0,1
Makrolider	0 – 29,1	1,1
Polymyxiner	0 – 34,9	Har aldrig använts för produktionsdjur i Finland

I Europa finns 3:e och 4:e generationens kefalosporiner för produktionsdjur endast i form av injektioner eller preparat som administreras intramammärt. I Europa blandas fluorokinoloner i de flesta fall i dricksvattnet medan makrolider ofta administreras blandade i fodret eller dricksvattnet. I Finland finns 3:e generationens kefalosporiner och fluorokinoloner för produktionsdjur endast i form av injektionspreparat. Däremot administreras makrolider nästan utan undantag som gruppläkemedel.

Försäljningsuppgifter nyttjas

Försäljningsuppgifter insamlades nu för sjunde gången med hjälp av ett enhetligt system. En del medlemsstater har med hjälp av ESVAC resultat inlett ambitiösa åtgärder för att minska förbrukningen. Till exempel i Nederländerna sattes ett mål att reducera försäljning med 70 % av nivån år 2009 och målet har nästan nåtts. Också i Tyskland har man med bestämd handledning lyckats minska totalförsäljningen med 50 % jämfört med nivån år 2011.

Totalförsäljningen har minskat 13 % i de 25 länder som varit med sedan 2011. Sammantaget femton länder, inklusive Finland, har lyckats skära ner försäljningen med över

5 % under åren 2011 - 2015. I två länder har försäljningen varit jämn och i fem länder har försäljningen ökat tydligt (över 5 %).